

בתכנון ביצוע חוזה עם שליט: ספירת לקיחות או מפסידים?

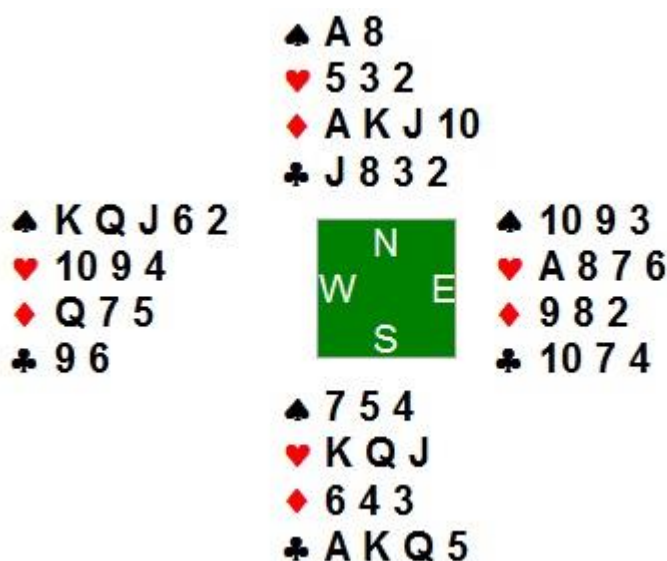
קובי שחר

מקובל כי בתכנון ביצוע משחק בחוזה ללא שליט יש לספור לקיחות ובתכנון משחק בחוזה עם שליט יש לספור מפסידים ולפעול בהתאם. השאלה היא האם לא כדאי להימנע מהבחנה זו, ולספור לקיחות בכל מקרה?

ברידג' הוא משחק של לקיחות. מבין הסוגים השונים של משחקי קלפים הוא שייך למשפחת "משחקי-הלקיחות" (trick-taking game). מנגנון המשחק מוכר לכולנו – כל שחקן שם בתורו קלף על השולחן כאשר אחד הקלפים יהיה הזוכה בלקיחה. אם כך, הדרך הנכונה לתכנן את המשחק היא על ידי הבדיקה של אילו הם הקלפים, שכאשר יונחו על השולחן הם יזכו בלקיחה.

לעיתים יהיה נוח יותר לתכנן את המשחק על ידי צמצום מספר המפסידים שלנו, ועל כך בהמשך, אולם בשלב הראשון כדאי להתרכז בשיטה אחת לתכנון המשחק – ספירת לקיחות וכיצד 'לייצר' את הלקיחות החסרות לביצוע החוזה. שחקנים מתחילים מתמודדים עם לימוד שיטת ההכרזה והכרת טכניקות המשחק השונות לכן כדאי להקל עליהם ולהסביר דרך אחת שבה נשתמש לתכנון המשחק.

למעשה גם בתכנון המשחק בחוזה ללא שליט אנו סופרים מפסידים:

כנגד 3NT מערב הוביל את ה-K♠. יש לנו שבע לקיחות בטוחות וניתן לפתח שתי לקיחות נוספות ב-♥. אולם מכיוון שכאשר נמסור את היד למגנים אנו **סופרים** שנפסיד עוד ארבע לקיחות ב-♠, עלינו לחפש מקור אחר ללקיחות הנוספות, ללא מסירת היד למתנגדים – במקרה זה על ידי עקיפות ב-♦.

נחזור לחוזה עם שליט. כאשר משתמשים בשיטת ספירת המפסידים השחקן לומד כי ניתן לצמצם את מספרם בשלוש דרכים:

1. עקיפה
2. חיתוך
3. השלכה

למעשה שתי האפשרויות הראשונות הן דרכים להשיג לקיחות נוספות כדי להגיע למספר הלקיחות הנדרש. אפשר להשתמש בהן גם כאשר מתכננים את המשחק בשיטה של ספירת לקיחות.

שתי הידיים הבאות, בהן החוזה הוא 4♥, מדגימות את העיקרון:

	♠ A Q 4 ♥ Q J 7 2 ♦ K 7 4 ♣ 9 7 3	
♠ K J 6 5 ♥ 9 4 ♦ J 10 9 2 ♣ Q J 10	N W E S	♠ 10 9 8 3 ♥ 10 ♦ Q 6 5 3 ♣ A K 8 6
	♠ 7 2 ♥ A K 8 6 5 3 ♦ A 8 ♣ 5 4 2	

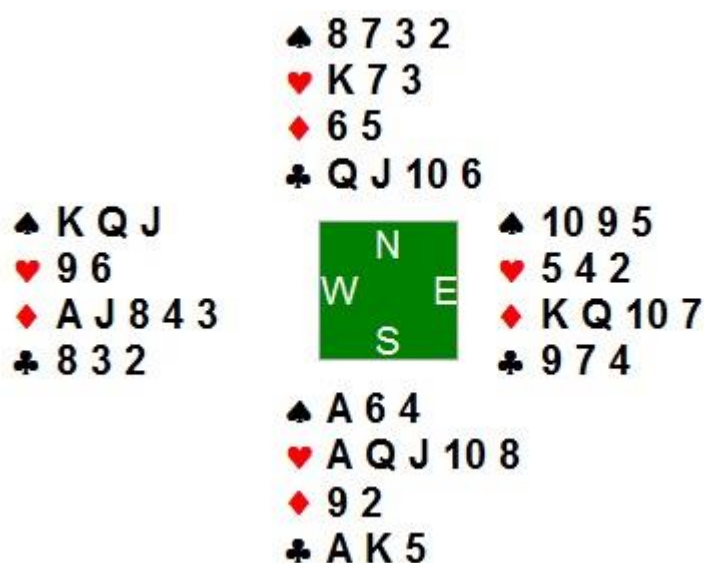
ביד זו יש לנו תשע לקיחות בטוחות והדרך להשגת הלקיחה הנוספת היא על ידי עקיפה ב-♠. גם בשיטת ספירת המפסידים הטכניקה דומה: כדי לצמצם את מספר המפסידים ב-♠ נבצע עקיפה נגד ה-K-♠.

ביד הבאה תכנון המשחק דומה:

	♠ A Q 4 ♥ Q J 7 2 ♦ K 7 4 ♣ 9 7 3	
♠ K J 6 5 ♥ 9 4 ♦ J 10 9 2 ♣ Q J 10	N W E S	♠ 10 9 8 3 2 ♥ 10 ♦ Q 6 3 ♣ A K 8 6
	♠ 7 ♥ A K 8 6 5 3 ♦ A 8 5 ♣ 5 4 2	

שוב יש לנו תשע לקיחות בטוחות והדרך להשגת לקיחה נוספת היא על ידי עקיפה ב-♠. תכנון המשחק בעזרת ספירת המפסידים קצת יותר מורכב: יש לנו מפסיד ב-♦ שאותו נוכל להשליך על ♠ לאחר ביצוע עקיפה בסדרה. התוצאה דומה – צריך לעקוף ב-♠! אבל נראה שעל ידי ספירת לקיחות מגיעים למסקנה זו ביתר קלות.

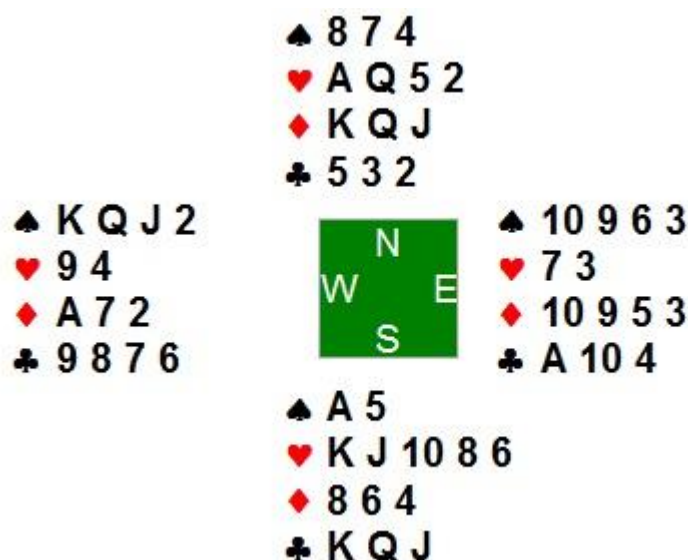
לעיתים האבסורד גדול עוד יותר. הנה דוגמא מספר למתחילים שנושאו "איך לתכנן את המשחק בברידג'",
 החוזה שוב ♥ 4:

זו אחת הדוגמאות הראשונות בספר ובו מוסבר כי כדי להימנע ממפסיד ב-♠ יש להשליך קלף בסדרה על הקלף הרביעי ב-♣ שישוחק מהדומם. באמת? לא יותר פשוט לספור חמש לקיחות בשליט, אחת ב-♠ ועוד ארבע ב-♣ - סה"כ 10 לקיחות להשלמת ביצוע החוזה?

יותר חשוב להסביר על מניעת חסימה ב-♣ מאשר על השלכת המפסידים.

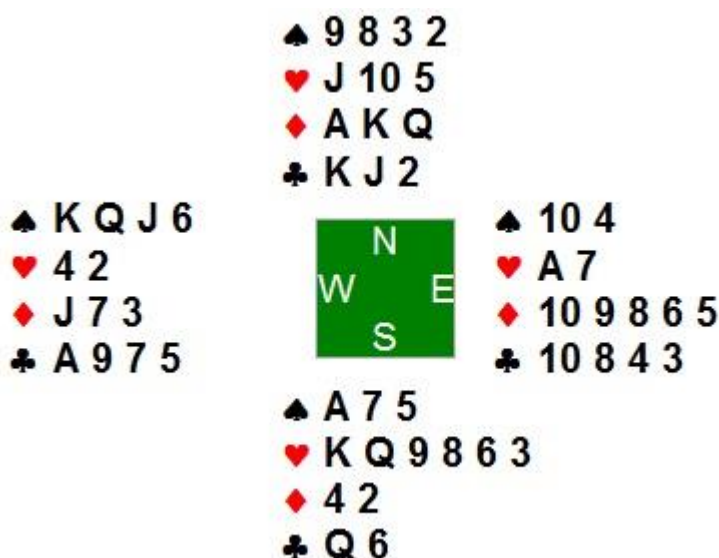
כמובן שצריך לספור גם מפסידים. לעיתים ספירת מפסידים יותר קלה, פשוט יותר לספור עד 3 מאשר עד 10:

החוזה ♥ 4 ויש לנו מפסיד אחד בכל אחת מהסדרות הצדדיות, שלושה בסה"כ, כך שנראה שאין בעיה בביצוע החוזה. סופרי הלקיחות יספרו שש לקיחות בטוחות עם פוטנציאל לשתיים נוספות בכל אחת מסדרות המיינור, שישלימו לעשר ולביצוע מוצלח של החוזה. יד זו היא קלה לביצוע בכל דרך שנבחר לתכנן את המשחק.

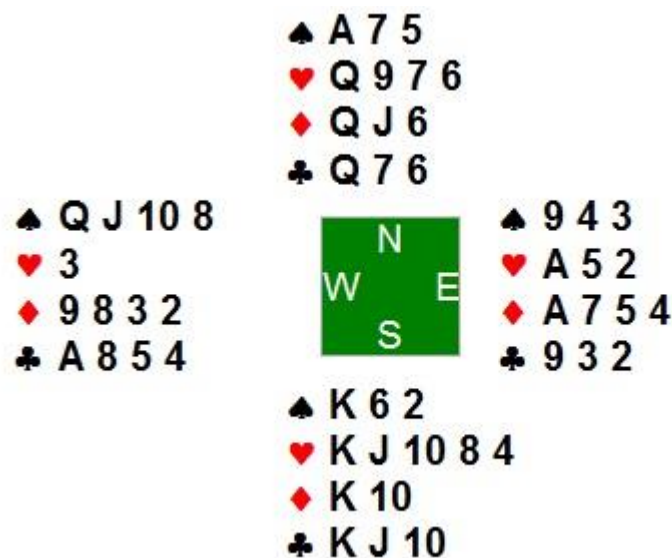
כאמור היתרון בספירת מפסידים – המספר יותר קטן. לעומת זאת שחקן מתחיל שלמד לתכנן את המשחק בחוזה ללא שליט ישתמש באותם כלים לביצוע חוזה עם שליט, אחרי משיכת השליטים. זה כמעט אותו דבר עם היתרון שיש לכרוז עם השליטים שנותרו לו.

כל שחקן יודע שאין מנוס מספירת מפסידים. אנו לומדים להבחין בין מפסידים איטיים ומפסידים מהירים וכאשר אנו רואים שיש לנו יותר מדי מפסידים מהירים אנו עוברים למצב חירום – תחילה נטפל במפסידים לפני פיתוח לקיחות:

כנגד ♥ 4, מערב הוביל את ה-♠ K. לאחר שניקח את ה-♠ A יש לנו ארבעה מפסידים מהירים, כלומר כאשר נמסור את היד למגנים הם במצב בו הם יכולים לקחת ארבע לקיחות ולהכשיל את החוזה. כאמור הסירנות הופעלו, אנו במצב חירום, ולכן לפני משיכת השליטים, המחייבת מסירה של היד להגנה, נשחק את סדרת ה-♦ תחילה ונשליך את ה-♠ 5 על ה-♦ השלישי כדי לצמצם את מספר המפסידים הכולל לשלושה בלבד. עם הישמע צפירת ההרגעה אפשר למשוך שליטים ולהגביה שתי לקיחות נוספות ב-♣.

היד הבאה מעט מורכבת יותר:

כנגד ♥ 4 מערב מוביל את ה-Q♠. יש לנו שלושה מפסידים מהירים ומפסיד אחד איטי. אנחנו עדיין לא במצב חירום אבל ברור שסיבוב נוסף ב-♠ יביא אותנו למצב הזה, עם ארבעה מפסידים מהירים. לכן שוב נתחיל לטפל קודם במפסידים ונשחק ♦ לפני הוצאת השליטים כדי לאפשר השלכת מפסיד ב-♠.

פיתוח משחק יד נכון דורש זמן ויש להכיר את האתגרים השונים שבפניהם עתידים לעמוד. אולם בתור התחלה נראה לי שעדיף להתמקד בשיטה אחת, ספירת לקיחות, כאשר מתכננים את ביצוע החוזה, בין אם בחוזה ללא שליט או בחוזה עם שליט. אנו משתמשים בטכניקות דומות עם התוספת של חיתוך לצורך הגדלת מספר הלקיחות שלנו.